

การ์ตูนไทย

นำเสนอเมื่อ : 23 พ.ค. 2552

20 พฤษภาคม 2552

การ์ตูนไทย ผันให้ไกล ไปให้ถึง/สร้างมณัฏ์ สิทธิสมาน

คอลัมน์ ทอมแม็กปลูกกรีก

เมื่อสิบปีที่ผ่านมามีคนดิ้นไปร่วมเสวนาเรื่อง "การ์ตูนความรู้อื่นๆ : ความเป็นมา สถานการณ์ และแนวทางการพัฒนา" ซึ่งจัดโดยฝ่ายวิชาการ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ หรือที่เคปาร์ค และสถาบันการ์ตูนไทย มูลนิธิเด็ก

วิทยากรในงานนี้มีหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ ตั้งแต่ **นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์** แพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตเวช และผู้เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องการ์ตูนไทยได้อย่างลุ่มลึกคนหนึ่งไม่นานแล้ว, **จุศ.ถิรพันธ์ อนุวัชรวิจิตร** ประธานหลักสูตรนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ สาขาวิชาสื่อสารการทางแสดง ดุจดนิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, **คุณหญิง อธิชาตรี** รองเลขาธิการสมาคมการ์ตูนไทย และประธานกรรมการสำนักพิมพ์ดอกขี้เหล็ก, **คุณฉวีวรรณ วิจิตรจะกุล** ผู้จัดการฝ่ายวิชาการ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ และดิฉัน ในฐานะทำงานทางด้านสื่อครอบครัว และแม็กสอง โดยมี คุณสุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการ สถาบันการ์ตูนไทย มูลนิธิเด็ก รับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ

ก่อนจะเริ่มการเสวนา มีงานวิจัยของ **ดร.วรัญญู คุรุจิต** ผู้ร่วมรายการหลักสุตรนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีปทุม และ **อาจารย์นันทอง ทองใบ** อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เปิดรายงานวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์การ์ตูนความรู้อื่นๆตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ว่า ความเป็นมาอย่างไร รวมถึงอิทธิพลของการการ์ตูนญี่ปุ่นและเกาหลี ที่เข้ามาครองใจเด็กๆ อยู่ในตลาดบ้านเรา

งานวิจัยที่ว่านี้เป็นกรรวบรวมความคิดเห็นจาก การสัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักพิมพ์ นักเขียนการ์ตูน รวมถึงผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ระบุว่า ลายเส้นการ์ตูนไทยไม่แพ้ต่างชาติ แต่ยังคงขาดเสน่ห์ในการเล่าเรื่อง ในขณะที่การ์ตูนเกาหลีและญี่ปุ่นครองใจเด็กวัยประถม การ์ตูนความรู้อื่นๆของเด็กมัธยม

บรรยากาศในวันนั้นเต็มไปด้วยคุณในแวดวงนักการ์ตูนทั้งหลายในบ้านเรา ทั้งนักการ์ตูนรุ่นใหม่และรุ่นเก๋ที่มาร่วมงาน รวมถึงบรรดาสักพิมพ์ และคนในแวดวงนักวิชาการที่สนใจในเรื่องดังกล่าว

สิ่งที่ทุกคนเห็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันก็คือ การจะทำอะไรให้การ์ตูนความรู้อื่นๆได้รับความนิยมและความสำคัญ เพื่อกระตุ้นให้เด็กไทยได้อ่านงานคุณภาพ ไม่แพ้การ์ตูนญี่ปุ่น และการดูแลเนื้อหาที่ส่งเสริมคุณธรรม

ความแตกต่างหนึ่งที่ถูกตั้งเป็นข้อถกเถียงระหว่างการ์ตูนไทยและการ์ตูนญี่ปุ่น และเกาหลี พบว่า การ์ตูนความรู้อื่นๆในเรื่องราวของประวัติศาสตร์ เช่น สมเด็จพระนเรศวร ราชเกียรติ์ สมเด็จพระเจ้าตากสิน ฯลฯ ซึ่งบรรดาสักพิมพ์ต่างก็เห็นผลดีออกมา จึงมีเรื่องเหมือนกันแต่หลายเวอร์ชัน สุดท้ายแล้วหลายที่สุดๆ จะเลือกซื้อของสำนักพิมพ์ไหน

ดิฉันเองก็เทียบจากลูกเหมือนกัน ลูกชายดิฉันชอบอ่านการ์ตูนชุดรามเกียรติ์ และเรื่องสมเด็จพระนเรศวร ไม่ต่างจากเด็กชายส่วนใหญ่ ที่ชื่นชอบวีรบุรุษของไทย ในตอนแรกดิฉันก็ซื้อทุกเวอร์ชันเหมือนกัน จากนั้นก็จะนำมาเปรียบเทียบคุณภาพทั้งจากเนื้อเรื่อง ภาพประกอบ และความคุ้มค่าของราคา

ดิฉันเลือกตามจากและจากการสังเกตพฤติกรรมของลูกชายทั้งสองคน มักจะเลือกสำนักพิมพ์ไหนก็มักจะเลือกสำนักพิมพ์นั้น โดยเขาจะเลือกจากเนื้อเรื่อง ภาพประกอบ และความสวยงาม รวมถึงเนื้อหาสาระระหว่างบท หรือระหว่างเรื่อง

ส่วนใหญ่เขาจะอ่านการ์ตูนไทย แต่เหตุผลที่ชอบอ่านการ์ตูนเกาหลี ก็เพราะการ์ตูนไทย ส่วนใหญ่เขาจะดูจนจบอยู่แล้ว แต่เขาเป็นการ์ตูนของชาติอื่น เขายังไม่รู้เรื่องราว ก็เลยอยากอ่านเนื้อเรื่องจะเป็นอย่างไร ซึ่งก็เป็นที่มาของเรื่องเรียนของเด็กที่ตรงการเรื่องความหมาย อยากรู้อยากเห็น ซึ่งถ้าใจกระทรวงการทูตหนังสือการ์ตูนของทั้งเกาหลีและญี่ปุ่น เขาจะให้ความสำคัญในการผลิตหนังสือออกมาในแต่ละเล่ม ต่อมางานวิจัยและมีทีมเก็บข้อมูลมากพอสมควร ไม่ใช่ผลิตด้วยปริมาณมากๆ หรือเรื่องซ้ำๆ อย่างที่เกิดขึ้นอย่างการ์ตูนไทยในบ้านเรา

ประเด็นหนึ่งที่ดิฉันสนใจเป็นพิเศษของลูกผมเองก็คือ ประเด็นเรื่องการส่งเสริมวงการการ์ตูนความรู้อื่นๆเพื่อให้เกิดการพัฒนา ต้องเข้าใจว่าการการ์ตูนไม่ใช่เพียงอ่านการ์ตูน แต่ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ในทุกส่วนของคนที่เกี่ยวข้อง เพราะเราไม่สามารถปล่อยให้เป็นอย่างเดียว เพราะปล่อยให้เด็กไม่พอ ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น โดยใช้เรื่องราวในอดีตเป็นฐาน และยุคปัจจุบันต้องส่งเสริมความก้าวหน้า

ประการที่สอง การเล่าเรื่องขาดความสนุกสนาน ไม่มีความเป็นดราม่า ทำให้ขาดความน่าติดตาม

ประการต่อมา ควรให้คุณค่ากับบริบทที่อยู่รอบตัวหนังสือการ์ตูน ที่ประเทศเกาหลีเรียกครูนุบลาว่า ผู้สร้างชาติ นั้นหมายความว่าเขาให้ความสำคัญให้กับผู้พัฒนาเด็ก เพราะเขาเชื่อว่าเด็กสำคัญมาก ฉะนั้นบ้านเราต้องให้ความสำคัญกับคนสร้างงานทางด้านการ์ตูน

ประเด็นสุดท้าย ควรมีการดูที่ช่วยกระตุ้นความคิด ให้เกิดคำถาม เมื่อเด็กสงสัย แล้วเด็กอยากค้นหาคำตอบ

ทางด้าน อาจารย์ถิรพันธ์ เน้นเรื่องการให้คำจำกัดความกับคำว่าการ์ตูนความรู้อื่นๆ แบบไหนถึงเรียกว่าเป็นการ์ตูนความรู้อื่นๆ และการพัฒนาวงการการ์ตูนไทยมีความจำเป็นที่ภาครัฐควรจะมีบทบาทช่วยเหลือหรือส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นจริงเป็นจัง

ในขณะที่บรรดากลุ่มนักวาดการ์ตูนทั้งหลายและตัวแทนจากสำนักพิมพ์ก็เห็นด้วยที่ภาครัฐควรจะมีบทบาทในการส่งเสริมให้การการ์ตูนความรู้อื่นๆได้พัฒนา และเป็นสื่อให้เข้าถึงเด็กไทยได้อย่างเกิดประโยชน์

เรื่องของการพัฒนาทางการการ์ตูนไทย และเป็นปัจจุบันจะมีมากขึ้น และได้รับความนิยมมากขึ้น รวมถึงมีการพัฒนามากขึ้น แต่ต้องยอมรับว่าถ้าปล่อยให้เป็นเรื่องของคนในแวดวงการ์ตูน ต่างคนต่างทำกันไปแน่นอนว่าบรรดากลุ่มนักวาดการ์ตูนทั้งหลายของสำนักพิมพ์ ก็ต้องเป็นไปไม่เหมือนกันไป เพราะจุดเริ่มต้นและเป้าหมายของงานของทั้งสองกลุ่มมีปรัชญาแตกต่างกัน ซึ่งก็ไมต่างจากวงการที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และศิลป์

แต่ถ้าภาครัฐเห็นความสำคัญว่าการ์ตูนไทย เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สำคัญสามารถสร้างฐานการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้ เพราะเราต้องไม่ลืมว่า การ์ตูนเป็นสื่อหนังสือที่ใกล้เด็กมากที่สุด ถ้าเรามีการ์ตูนที่มีคุณภาพ ใช้เรื่องราวที่เรารอคอยให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ได้มากเท่าไร เด็กไทยก็จะได้รับอิทธิพลจากการดูได้มากเท่านั้น

วงการการ์ตูนไทยจะพัฒนาได้ไกลกว่านี้หรือไม่ หรือจะกลายเป็นเพียงสิ่งของที่อยู่ในวงการเท่านั้น เป็นเรื่องท้าทายของคนในวงการที่จะช่วยทะโงะดังๆ ให้ผู้ที่มีส่วนต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ในเรื่องเด็กและเยาวชนได้เห็นความสำคัญเรื่องการ์ตูนความรู้อื่นๆให้สามารถพัฒนาต่อไป

เราจะไม่อยากให้การดูลามก หรือสื่อเกมคอมพิวเตอร์ เป็นผู้ที่กำหนดอนาคตเด็กไทยหรอก..

โธโหมอะ...!!

ที่มา ASTVผู้จัดการออนไลน์ โดย สรวงมณัฏ์ สิทธิสมาน